

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **T. V.**, zastoupený JUDr. Michalem Filoušem, advokátem se sídlem Ostravská 501/16, Olomouc, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2016, č. j. KUOK 117752/2016, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 26. 6. 2019, č. j. 65 A 18/2018 - 121,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Magistrát města Olomouc svým rozhodnutím ze dne 3. 8. 2016, č. j. SMOL/118549/2016/OS/PS/Kor, (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) zamítnul žádost žalobce o dodatečné povolební stavby – rekreační chaty č. e. X v katastrálním území D., na pozemcích p. č. X a X, která se nachází v lokalitě poblíž poutního chrámu Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku. Žalobce se proti tomuto rozhodnutí odvolal ke Krajskému úřadu Olomouckého kraje, který jeho odvolání v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl (dále jen „napadené rozhodnutí“).

[2] Žalobce proti napadenému rozhodnutí brojil žalobou u Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“). Současně podal návrh na zrušení opatření obecné povahy Statutárního města Olomouc ze dne 15. 9. 2014, č. 1/2014, kterým byl vydán územní plán města Olomouc (dále jen „územní plán“) v části týkající se jeho rekreační chaty a pozemků, jakož i na zrušení rozhodnutí Okresního úřadu v Olomouci

ze dne 21. 9. 1995, sp. zn. Kult. 2973/95/G (dále jen „rozhodnutí o ochranném pásmu z roku 1995“) a rozhodnutí Okresního národního výboru v Olomouci ze dne 18. 3. 1971, sp. zn. kult. 348/1971 – Bí (154-24-e) (dále jen „rozhodnutí o ochranném pásmu z roku 1971“).

[3] Krajský soud vyloučil žalobu proti napadenému rozhodnutí k samostatnému projednání. Návrh na zrušení příslušných částí územního plánu a rozhodnutí o ochranných pásmech krajský soud zamítl. Nejvyšší správní soud následně svým rozsudkem ze dne 25. 10. 2018, č. j. 2 As 51/2018 - 140, zrušil II. výrok rozsudku krajského soudu v části zamítající návrhy na zrušení rozhodnutí o ochranných pásmech a sám rozhodl tak, že návrhy se odmítají; ve zbytku kasační stížnost zamítl. Proti rozsudku Nejvyššího správního soudu podal žalobce ústavní stížnost, kterou Ústavní soud usnesením ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. IV. ÚS 97/19, odmítl pro zjevnou neopodstatněnost.

[4] Krajský soud svým rozsudkem ze dne 26. 6. 2019, č. j. 65 A 18/2018 - 121, (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl žalobu proti napadenému rozhodnutí. Krajský soud konstatoval, že rozhodnutí žalovaného není nepřezkoumatelné. Uvedl, že žalovaný dostatečně vysvětlil, proč se jedná o novou stavbu, a nikoli o opravu, rekonstrukci nebo údržbu stavby; v té souvislosti upozornil na obsah spisu a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 7. 2015, č. j. 4 As 106/2015 - 55. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku ve vztahu ke stavbě žalobce uvedl, že „rozloha původní stavby činila 50 m², přičemž nově zastavěná plocha činí 96,4 m²“, a s odkazem na judikaturu konstatoval, že jeho původní stavba zanikla. K žalobní námitce, že stavba nenarušuje krajinný ráz, krajský soud upozornil, že rozhodující je rozpor stavby s územně plánovací dokumentací a že ani stavební úřad neargumentuje, že by předmětná stavba krajinný ráz narušovala. Krajský soud rovněž uvedl, že přijetí nového občanského zákoníku nemá na posouzení věci vliv.

II. Shrnutí obsahu kasační stížnosti

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v úvodu své kasační argumentace uvádí, že „otevřít legitimní diskusi s druhým senátem Nejvyššího správního soudu“ a že „je nezbytné se vrátit k předchozímu rozsudku stejného senátu“. Na několika stranách pak obsáhle argumentuje, proč je rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2018, č. j. 2 As 51/2018 - 140, chybný a rozporný s ústavním pořádkem. Kromě námitek vůči územnímu plánu polemizuje i s jeho závěry ohledně možnosti přezkumu rozhodnutí o ochranných pásmech limitujících využití i pozemků a staveb v jeho vlastnictví. Zmíněným rozsudkem mělo dojít k porušení práva stěžovatele na soudní ochranu a práva vlastnit majetek.

[6] První kasační námitka směřující vůči rozhodnutí krajského soudu brojí proti jeho závěru, že ač územní plán z existence ochranného pásma vyšel, stanovuje regulativy území samostatně a nezávisle na jeho existenci. Podle stěžovatele platí, že je-li původní akt vadný a následný akt jej převezme, přičemž následně se zjistí, že původní akt trpí takovými vadami, které nelze v právním státě akceptovat, musí se to projevit v navazujícím aktu. Jiný výklad považuje za nepřijatelný. Stěžovatel upozorňuje, že již v žalobě namítal, že rozhodnutí o ochranném pásmu bylo přijato podle právního předpisu, který považuje za protiústavní, a tudíž i samo rozhodnutí o ochranném pásmu je protiústavní.

[7] Stěžovatel zadruhé brojí proti závěru krajského soudu, že jeho původní stavba zanikla. Podle stěžovatele argumentace v napadeném rozsudku „odráží angloamerický právní systém, co je dáno, to je dáno“ a vyčítá krajskému soudu, že bez dalšího odkázal na citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 7. 2015, č. j. 4 As 106/2015 - 55. Tvrdí, že jeho vůle směřovala k zachování a opravení rekreační chaty, nikoli k jejímu zbourání a zničení, a že dosavadní judikatura Nejvyššího soudu k zániku stavby tuto vůli dostatečně nezohledňuje, a neobstojí proto

pokračování

ve světle nového občanského zákoníku. Trvá na tom, že je nezbytné posoudit každý případ individuálně a při výkladu pojmu destrukce zohlednit vůli vlastníka: zásadní je, zda chtěl vlastník věc zničit a ztratit k ní své vlastnické právo. Vůle stěžovatele neměla směřovat k destrukci či demolici původní chaty, ale výhradně k její záchraně. Stěžovatel zpochybňuje ustálenou rozhodovací praxi Nejvyššího soudu „*z minulého století*“ a táže se, zda reflektuje pokročilý vývoj ve stavebnictví. Na příkladu výrobků plnicích funkcí stavby ukazuje, že když vlastník z bezpečnostních důvodů takovou stavbu rozebere, neměl by možnost ji bez nového rozhodnutí stavebního úřadu znovu složit, což považuje za absurdní, zvláště v situacích, kdy by v mezidobí došlo ke změně územního plánu, která by znovusložení bránila. Zásadní je proto vůle vlastníka a okolnosti rozebrání věci. Soud se řádně nevypořádal s tím, zda došlo k zániku stavby, přičemž neoprávněně absolutizoval právní věty z judikatury.

[8] Stěžovatel současně upozorňuje, že citovaná judikatura k zániku stavby byla překonána přijetím nového občanského zákoníku. Zdůrazňuje, že podle § 3 odst. 2 písm. e) zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, může jen zákon stanovit, jak vlastnické právo vzniká a zaniká. „*Zánik vlastnického práva tak po novu nelezze dovozovat z judikatury, neboť došlo ke změně právní úpravy, která na rozdíl od dřívější právní úpravy nově stanovila, že pouze právní předpis ve formě zákona může stanovit okamžik, kdy vlastnické právo zanikne.*“ Stěžovatel proto uzavírá, že je namístě přehodnotit dosavadní výklad, a navrhuje, aby druhý senát věc předložil rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu.

[9] Stěžovatel opětovně brojí proti závěrům obsaženým v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2018, č. j. 2 As 51/2018 - 140, ve vztahu k rozhodnutím o ochranných pásmech a současně kritizuje odmítavé usnesení Ústavního soudu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. IV. ÚS 97/19. Uvádí, že čtvrtý senát Ústavního soudu se zjevně odchýlil od závěru pléna a senátu téhož soudu v analogických věcech stavební uzávěry (pod sp. zn. Pl. ÚS 10/97, I. ÚS 42/97). Sděluje proto, že v důsledku „*elementárního pochybení Ústavního soudu*“ musí zahájit řízení u Evropského soudu pro lidská práva. Vzhledem k tomu, že Ústavní soud z důvodu zastavení řízení ve věci sp. zn. Pl. ÚS 10/97 nezrušil tehdejší znění § 34 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., stavební zákon, je podle stěžovatele namístě, aby Nejvyšší správní soud věc předložil Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

[10] Třetí kasační námitka stěžovatele uvádí, že krajský soud se nezabýval otázkou nicotnosti a neexistence rozhodnutí o ochranných pásmech, ač tak měl učinit z úřední povinnosti, a napadený rozsudek je proto nepřezkoumatelný. Pokud by se však Nejvyšší správní soud s jeho názorem neztotožnil, měl by se zabývat proporcionalitou zásahu do jeho vlastnického práva, když je nucen k odstranění stavby. I pokud by se mělo jednat o novou stavbu, k žádnému zásahu do krajinného rázu nedošlo, což měl potvrdit i orgán památkové péče. Krajský soud se však k otázce přiměřenosti zásahu vůbec nevyjádřil, a to podle stěžovatele způsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

[11] Žalovaný ve svém vyjádření upozorňuje, že stěžovatel obsáhle brojí proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2018, č. j. 2 As 51/2018 - 140, ačkoli ten není předmětem kasační stížnosti. V té souvislosti vyjadřuje pochybnost nad přípustností stěžovatelovy argumentace.

[12] Žalovaný připomněl, že stěžovatel nabyl nemovitost po předchozím majiteli se všemi právy a povinnostmi, následně zcela záměrně a vědom si regulativů odstranil původní stavbu a vystavěl stavbu novou bez jakýchkoliv povolení, ač měl povědomí o svém protiprávním

jednání. Stěžovatel měl ohlásit odstranění původní chaty, následně získat územní rozhodnutí a ohlásit realizaci nové chaty, ale neučinil tak. Původní částečně zděnou a částečně dřevěnou chatu v rozsahu její nadzemní části až po základovou desku odstranil a nahradil ji novou, kompletně zděnou stavbou. Původní půdorysné rozměry 8,50 x 7,00 m byly rozšířeny na 8,61 x 11,43 m. Stěžovatel vědomě porušil zákon a až poté se snažil „*všemi možnými i méně možnými způsoby vrátit vlastní vinou způsobený protiprávní stav*“. Odkazy na Listinu základních práv a svobod proto žalovaný považuje za nepřipadné.

[13] Žalovaný se odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Uvádí, že podkladová rozhodnutí byla v době rozhodování platná, konkrétně územní plán a rozhodnutí o ochranných pásmech. S existencí ochranného pásma byl stěžovatel srozuměn, neboť vůči němu brojil v řízení o dodatečném povolení stavby. V souběžném procesu pořizování územního plánu však svá práva dostatečně nehájil.

[14] Žalovaný zdůrazňuje, že podle judikatury Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu nadzemní stavba zaniká a přestává být věcí v právním smyslu tehdy, není-li již patrně dispoziční řešení prvního nadzemního podlaží. Pro posouzení zániku stavby je významné to, co bylo odstraněno, nikoli co bylo nově vybudováno; pro závěr o zachování dispozičního řešení prvního nadzemního podlaží je rozhodující, zda došlo k úplné nebo částečné destrukci obvodových zdí prvního nadzemního podlaží. Při úplné destrukci je nepochybné, že původní stavba zanikla; při částečném zbourání těchto zdí je nutno posoudit míru těchto zásahů. Ze spisového materiálu vyplývá, že obvodové zdi byly zcela odstraněny, a tudíž není nutné posuzovat míru zásahů. Rozdíl mezi původní a novou stavbou lze jen stěží považovat za provedení stavby „*v téměř stejných půdorysech*“ či jako „*záchovnou údržbu*“ nebo opravu. Nejvyšší správní soud navíc v rozsudku ze dne 16. 1. 2004, č. j. 5 A 23/2000 - 45 judikoval, že „*jestliže původní stavba umístěná na určitém pozemku byla odstraněna (zanikla), je třeba k postavení nové stavby nové stavební povolení, a to i za situace, že se jedná o stavbu z hlediska jejího umístění, stavebně technických požadavků i jiných hledisek zcela shodnou se stavbou původní*“.

[15] Podle stěžovatele bylo nezbytné snést původní konstrukci chaty z bezpečnostních důvodů, přičemž jeho vůlí bylo rekreační objekt zachovat. Pokud však jiné řešení havarijního stavu není možné, nelze dovozovat, že by byl vlastník oprávněn stavbu provést znova, a to navíc bez jakéhokoli povolení. Zakoupil-li stěžovatel danou stavbu, měl a mohl znát její stavebně technický stav i její umístění v ochranném pásmu (patrné z katastru nemovitostí). Vzhledem ke skutečnosti, že v místě je přípustná pouze záchovná údržba staveb, musel počítat i s možností, že jeho stavba nebude moci být zachována. Chtěl-li stěžovatel stavbu zachovat, byl povinen respektovat požadavky stavebního zákona, omezení vyplývající z ochranného pásma a získat patřičná povolení; to však neučinil.

[16] Žalovaný připomněl, že stěžovatel byl uznán vinným ze spáchání přestupku spočívajícího v odstranění původní rekreační chaty a stavbě nové větší chaty, která je předmětem tohoto řízení. Proti rozhodnutí o přestupku stěžovatel brojil žalobou, kterou zamítl krajský soud dne 30. 3. 2015 pod č. j. 76 A 30/2013 - 48; o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dne 7. 7. 2015 pod č. j. 4 As 106/2015 - 55 tak, že ji zamítl a konstatoval, že stěžovatelova původní chata zanikla.

IV. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[17] Nejvyšší správní soud se kasační stížností zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem.

pokračování

[18] Nejvyšší správní soud poté posoudil důvodnost kasační stížnosti a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, přičemž žádné takové neshledal. Nejvyšší správní soud rovněž neshledal žádné nedostatky zakládající nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[19] Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, přičemž řádně aplikoval § 129 zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon, ve znění do 31. 12. 2017 (dále jen „stavební zákon“). Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona stavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření nebo jiného úkonu vyžadovaného stavebním zákonem anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena. Podle § 129 odst. 3 písm. a) stavebního zákona lze stavbu uvedenou v odstavci 1 písm. b) dodatečně povolit, pokud stavebník nebo její vlastník prokáže, že stavba není umístěna v rozporu s cíli a úkoly územního plánování, politikou územního rozvoje, s územně plánovací dokumentací a s územním opatřením o stavební uzavěře nebo s územním opatřením o asanaci území nebo s předchozími rozhodnutími o území.

[20] Nejvyšší správní soud na úvod zdůrazňuje, že kasační stížnost má směřovat proti rozhodnutí krajského soudu. Námitky, které stěžovatel cílí proti dřívějšímu rozsudku Nejvyššího správního soudu a usnesení Ústavního soudu v související věci, se zákonitě musí minout účinkem, neboť předmětem tohoto řízení je přezkum rozhodnutí krajského soudu týkajícího se dodatečného povolení stavby, nikoli územního plánu či ochranných pásem. Kasační stížnost není vhodným fórem pro vedení „*legitimní diskus[e] s druhým senátem Nejvyššího správního soudu*“ o jeho pravomocných rozsudcích, kterými nevyhověl stěžovateli; takové pojetí kasační stížnosti nepřispívá přehlednosti stěžovatelovy argumentace brojící proti napadenému rozsudku krajského soudu. Jak Nejvyšší správní soud stěžovatele již upozornil, správní soudnictví je ovládáno dispoziční zásadou, a tedy obsah, rozsah a kvalita žaloby či kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního posouzení (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2014, č. j. 6 As 125/2013 – 50, či ze dne 5. 8. 2015, č. j. 2 As 237/2014 - 40). Pro úplnost lze jen dodat, že výrok pravomocného rozsudku Nejvyššího správního soudu je závazný pro účastníky i orgány veřejné moci a je jím při svém rozhodování vázán i soud sám [§ 54 odst. 6 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“)].

[21] K první kasační námitce stěžovatele Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud rozhodoval v době před vydáním usnesení ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. IV. ÚS 97/19, kterým Ústavní soud pro zjevnou neopodstatněnost odmítl ústavní stížnost proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2018, č. j. 2 As 51/2018 - 140. Krajský soud se proto zabýval otázkou, zda přerušit řízení a posečkat na rozhodnutí Ústavního soudu, přičemž dospěl k závěru, že to není třeba; vyjádřil se v tom smyslu, že i kdyby Ústavní soud zrušil rozhodnutí o ochranných pásmech, nemělo by to vliv na rozhodování o dodatečném povolení stavby, neboť územní plán stanovuje regulativy území samostatně a nezávisle na existenci rozhodnutí, jimiž byla ochranná pásma zřízena. Vzhledem k tomu, že ústavní stížnost byla odmítnuta, je bezpředmětné se zabývat tím, jaký vliv na posouzení věci by mohlo mít zrušení rozhodnutí o ochranných pásmech. Návrh na zrušení části územního plánu byl pravomocně zamítnut a návrh na zrušení rozhodnutí o ochranných pásmech byl pravomocně odmítnut, proto jejich účinky nedoznaly žádné změny, která by mohla ovlivnit výsledek tohoto řízení. Námitka stěžovatele proto není důvodná.

[22] Stěžovatelově námitce, že jeho původní stavba nezanikla, Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit. Krajský soud zcela správně vycházel z posouzení věci Nejvyšším správním soudem v řízení o přestupku stěžovatele (rozsudek ze dne 7. 7. 2015, č. j. 4 As 106/2015 - 55), který

uvedl: „Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že původní stěžovatelova stavba zanikla ve smyslu rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2003, sp. zn. 22 Cdo 2088/2001. To vyplývá zejména z fotodokumentace nové výstavby, která je součástí spisu prvostupňového orgánu, a z níž je zřejmé, že stěžovatel odstranil původní stavbu a na jiném půdorysu začal výstavbu nové chaty, přičemž při této výstavbě použil jiný druh zdiva. Sám stěžovatel do Protokolu z kontrolní prohlídky stavby ze dne 24. 1. 2013 uvedl, že „na základě obavy z toho, že na tomto mém pozemku chata již nikdy stát nebude, jsem se ihned rozhodl chatu znovu postavit z větší části na půdorysu této původní chaty.“ Proto zdejší soud nepovažuje za pravdivé tvrzení, že při „rekonstrukci“ zůstala zřetelná vždy minimálně část nadzemní konstrukce stavby, a nepřisvědčil stěžovateli, že chtěl stavbu pouze opravit. Vzhledem k výše uvedenému a zejména s ohledem na to, že původní stavba zanikla, má Nejvyšší správní soud za to, že činnosti provedené stěžovatelem, při nichž stavba zanikla, není možné považovat za rekonstrukci či záchovnou údržbu stavby.“ Úvahy stěžovatele o klíčovém významu vůle pro stavebně-právní posouzení zániku stavby mohou být chápány jako jakýsi příspěvek do debat *de lege ferenda*. Právní posouzení věci je však jasné, o čemž svědčí ustálená judikatura Nejvyššího soudu (např. nedávný rozsudek ze dne 29. 4. 2020, č. j. 33 Cdo 2158/2019 - 373) a Nejvyššího správního soudu (např. nedávné rozsudky ze dne 13. 5. 2020, č. j. 2 As 288/2018 - 45, ze dne 15. 1. 2021, č. j. 8 As 94/2020 - 38, a ze dne 21. 1. 2021, č. j. 7 As 216/2019 - 32). Jak Nejvyšší správní soud zdůraznil např. v rozsudku ze dne 12. 3. 2014, č. j. 6 As 120/2013 - 41, „Nejvyšší soud setrvale judikuje, že není-li již patrné dispoziční řešení prvního nadzemního podlaží (typicky při úplné destrukci jeho obvodových zdí), je nepochybné, že původní stavba zanikla (srov. rozsudek ze dne 28. května 2003 sp. zn. 22 Cdo 2088/2001 nebo rozsudek ze dne 28. února 2001 sp. zn. 20 Cdo 931/99).“ Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2009, č. j. 8 As 31/2007 - 165, navíc platí, že „odstranění převážné většiny původní stavby až do základů a následnou realizaci nové stavby s využitím několika fragmentů stavby původní nelze hodnotit jako stavební úpravu. Tentýž názor zaujal Městský soud v Praze již v rozsudku ze dne 22. 2. 2006, č. j. 9 Ca 257/2004 - 48, kde vyslovil, že při ubourání převážné většiny původní stavby a následné realizaci nové stavby s využitím zbylých částí stavby původní nelze hovořit o tom, že původní stavba byla zachována (§ 55 odst. 2 stavebního zákona); jedná se o zhotovení nové stavby, do níž byly toliko zakomponovány zachované prvky původní, jinak z valné části odstraněné stavby.“ Lze proto uzavřít, že stěžovatelova teoretická konstrukce přiznávající klíčovou roli vůli stavebníka neobstojí ve světle aktuální ustálené judikatury, která je založena na objektivním posuzování stavby. Argumentace stěžovatele odkazující na výrobky plnicí funkci stavby je v dané věci zjevně nepřipadná, neboť stavba stěžovatele takovým výrobkem není. Senát Nejvyššího správního soudu proto neshledává důvody k postoupení věci rozšířenému senátu.

[23] Přijetí nového občanského zákoníku na dosavadních závěrech nic nezměnilo. Občanský zákoník sice normuje, že jen zákon stanoví, kdy vlastnické právo zaniká, ale to nic nemění na nikým nezpochybnovaném pravidle, že vlastnické právo k věci zaniká s jejím zánikem (viz HENDRYCH, D. a kol. Právníký slovník. Praha: C. H. Beck, 2009, heslo Absolutní zánik vlastnického práva). Zda došlo k zániku stavby, je na individuálním posouzení orgánu aplikujícího právo, který musí vycházet z ustálené soudní judikatury, popř. náležitě zdůvodnit, proč se od ní odchyluje. Brojí-li stěžovatel proti tzv. absolutizaci právních vět, je mu třeba dát v obecné rovině za pravdu; v tomto případě se však o žádnou absolutizaci ani o nepřipadné přejímání principů „angloamerického systému práva“ nejedná. Naopak jde o (pro český právní systém založený na kontinentální tradici) standardní práci s judikaturou (viz např. WINTR, J. Místo závaznosti judikatury v systému metodologie interpretace kontinentálního práva. In: Závaznost soudních rozhodnutí – vnitrostátní a mezinárodní náhledy. Praha: Wolters Kluwer, 2018, ISBN 978-80-905562-8-7, s. 87-95; k závaznosti judikatury viz rovněž usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2006, č. j. 2 Afs 66/2004 - 53). Za zmínku stojí, že stěžovatelem citovaný občanský zákoník význam judikatury zdůrazňuje ve svém § 13. Při posuzování zániku stavby s odkazem na dřívější posouzení téže věci Nejvyšším správním soudem proto krajský soud postupoval zcela správně.

pokračování

[24] Nejvyšší správní soud nemá důvod zpochybňovat svůj dřívější rozsudek ze dne 25. 10. 2018, č. j. 2 As 51/2018 - 140, ani usnesení Ústavního soudu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. IV. ÚS 97/19. Nebude proto ani navrhopvat Ústavnímu soudu zrušení tehdejšího znění § 34 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., stavební zákon, neboť se ztotožňuje s předchozím rozlišením mezi stavební uzávěrou a ochranným pásmem učiněným soudy v dřívějších řízeních.

[25] K námitce nicotnosti Nejvyšší správní soud uvádí, že rozhodnutí o ochranných pásmech nejsou nicotná. Rozhodnutí o ochranných pásmech nepochybně existují, což vyplývá ze spisového materiálu, a netrpí ani nedostatkem právního podkladu, pravomoci, nejtěžšími vadami příslušnosti, absolutními nedostatky formy, absolutním omylem v osobě adresáta, neexistencí skutkového základu, nepožadují nemožné plnění, netrpí neurčitostí, nesmyslností, vnitřní rozporností či neexistencí vůle (srov. HENDRYCH, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, ISBN 978-80-7400-624-1, s. 149). Zjevně se proto nejedná o nicotná rozhodnutí, a je proto třeba přitakat dřívějším soudním rozhodnutím, která z jejich existence a právních účinků vycházejí. Krajský soud na tuto námitku dostatečným způsobem reagoval, a napadený rozsudek tak není nepřezkoumatelný; podrobněji se této otázce věnoval v rozsudku ze dne 31. 10. 2017, č. j. 73 A 4/2017-235, kterým rozhodl o první části žaloby stěžovatele, resp. o jeho návrhu na zrušení opatření obecné povahy.

[26] K přiměřenosti napadeného rozhodnutí vzhledem k namítané absenci narušení krajinného rázu se krajský soud vyjádřil dostatečně v bodě 38 napadeného rozsudku. Dodatečné povolební stavby je zvláštním institutem, který slouží mj. k ochraně vlastnických práv vlastníků staveb, ale není institutem bezbřehým, neboť územní plánování sleduje rovněž ochranu práv třetích osob a veřejných zájmů. Zákonný rámec dodatečného povolování staveb v § 129 stavebního zákona proto stanoví konkrétní podmínky, za nichž je možné žádosti o dodatečné povolení vyhovět. Při nesouladu stavby s územně plánovací dokumentací, jejímž účelem není pouze ochrana krajinného rázu, však takové žádosti vyhovět nelze. Napadený rozsudek tedy není nepřezkoumatelný ani v této části.

[27] Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační důvody namítané stěžovatelem, podřaditelné pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., nebyly naplněny.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[28] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené závěry zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. věty poslední jako nedůvodnou.

[29] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v tomto řízení o kasační stížnosti úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému v souvislosti s tímto řízením nevznikly náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu